

Verkiezingsprogramma 2010 - 2014

Bouwen aan Delft

STABIEL

& betrokken

10
jaar

ChristenUnie

Inhoud

Inleiding	5
Visie en uitgangspunten	7
Hoofdstuk 1: Betrokken bestuur	10
Hoofdstuk 2: Bloeiende samenleving	15
Hoofdstuk 3: De dienstbare economie	23
Hoofdstuk 4: Duurzame leefomgeving en verkeer	27
Hoofdstuk 5: Financieel beheer	35

Inleiding

Dit verkiezingsprogramma is geschreven voor u, inwoner van Delft en zo spreken we u ook aan. De ChristenUnie zoekt voortdurend naar mogelijkheden om dienstbaar te zijn aan de samenleving waarin u leeft. Met dit verkiezingsprogramma, gebaseerd op een heldere visie en met concrete beleidspunten, zoeken we ook de komende vier jaar het goede voor Delft. Daarbij realiseren we ons dat een verkiezingsprogramma niet los verkrijgbaar is. Het zijn de vertegenwoordigers van de ChristenUnie die met dit programma aan de slag gaan. Dat willen zij doen vol enthousiasme en met een open houding naar iedereen die met hen in gesprek wil gaan.

Als ChristenUnie laten we ons inspireren door de Bijbel. Wij geloven dat de normen en waarden uit de Bijbel de richting van ons handelen behoren te bepalen en dus ook ons politiek handelen. Meer over onze visie en uitgangspunten die hierop zijn gebaseerd, vindt u in het volgende hoofdstuk.

Dit verkiezingsprogramma is niet uitputtend. Omwille van de leesbaarheid hebben we ervoor gekozen om van elk beleidsterrein een aantal concrete voorstellen te noemen, zodat duidelijk is wat u van ons kunt

verwachten. Laat u overtuigen door dit verkiezingsprogramma en stem op 3 maart op de ChristenUnie. Met een stem op de ChristenUnie weet u zich de komende vier jaar door ons vertegenwoordigd. Dat betekent ook dat we als uw vertegenwoordiger bereikbaar zullen zijn voor (kritische) vragen en suggesties en zo aanspreekbaar zijn op ons politiek handelen.

Wij wensen u veel genoegen bij het lezen van het verkiezingsprogramma van de ChristenUnie voor de periode 2010-2014.

Bestuur kiesvereniging ChristenUnie Delft

Januari 2010

Visie en uitgangspunten

De ChristenUnie bedrijft politiek die dienstbaar is aan mensen en weet zich daarbij afhankelijk van de Schepper. God heeft ons gemaakt en Hij regeert de wereld. In de Bijbel wijst Hij ons de richting voor ons leven. De ChristenUnie gelooft dat de normen en waarden uit de Bijbel ook voor de Delftse samenleving van vitaal belang zijn.

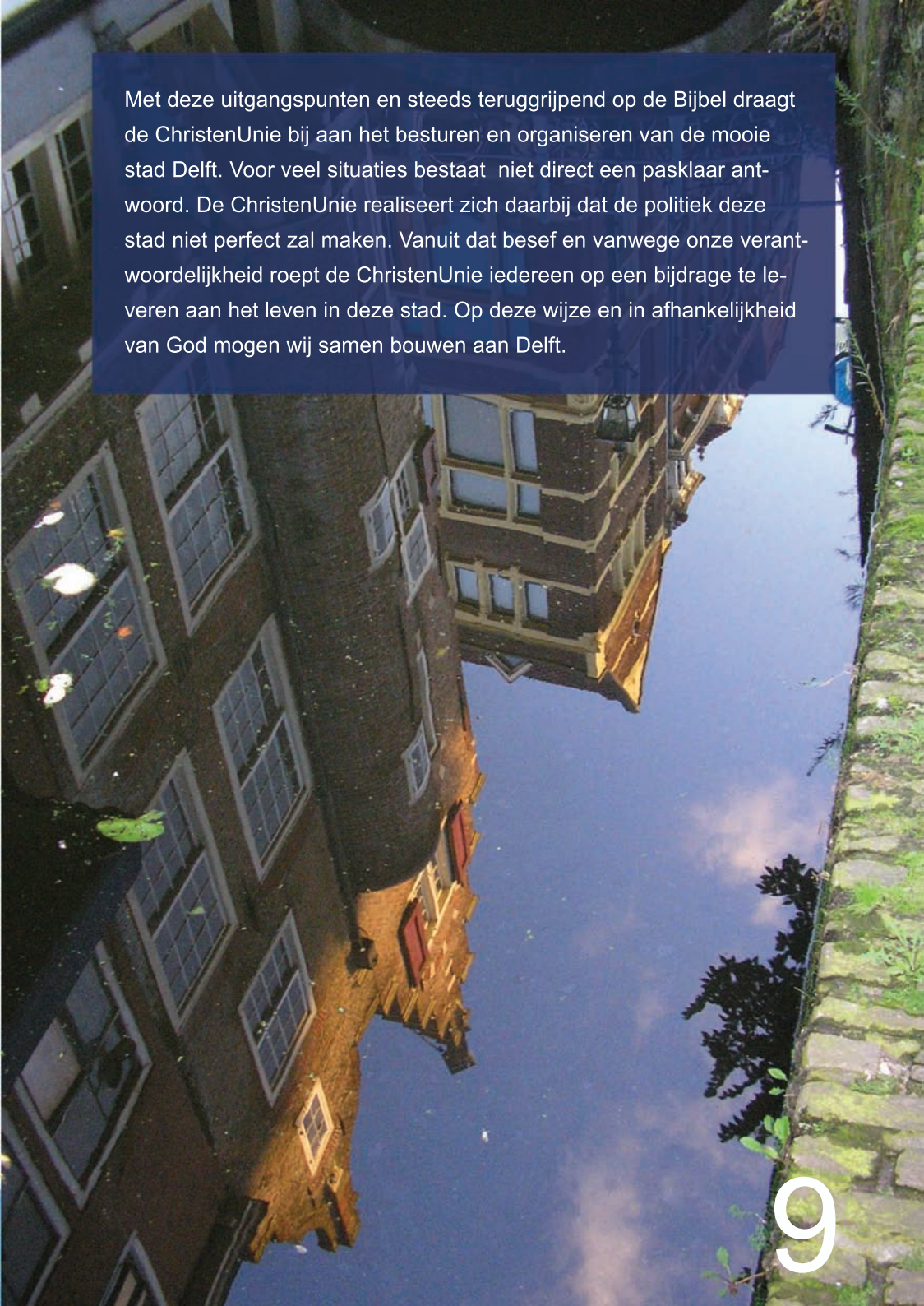
De Bijbel leert ons de mensen om je heen lief te hebben. Daarom staat de ChristenUnie voor een samenleving waarin mensen omzien naar elkaar. Binnen het gezin, de kerk, vereniging of welk verband dan ook, is het de verantwoordelijkheid van mensen om voor elkaar te zorgen. De overheid schept hiervoor voorwaarden en biedt extra ondersteuning wanneer dit nodig is. Speciale aandacht gaat uit naar de kwetsbaren. Vooral voor deze groep dienen onmenselijke situaties als eenzaamheid, uitbuiting, verslaving en armoede te worden bestreden. Vrijwilligers- en verenigingswerk vindt de ChristenUnie van groot belang omdat het mensen bij elkaar brengt en laat ervaren dat

het goed is om zorg te dragen voor elkaar.

Ieder mens is geschapen met unieke talenten. Iedereen moet dan ook de mogelijkheid krijgen die te ontwikkelen. Tegelijkertijd dient iedereen die daartoe in staat is, ook zelf de verantwoordelijkheid te nemen iets te doen met die talenten. Door de huidige economische crisis stijgt de werkloosheid en kunnen veel mensen hun talenten niet benutten. Daarom moet de gemeente prioriteit geven aan het begeleiden van mensen naar een baan. De ChristenUnie vindt het ook belangrijk dat mensen zich in vrijheid kunnen ontplooien, door bijvoorbeeld goed onderwijs of adequate scholing. Volgens de ChristenUnie moet de vrijheid van godsdienst, levensovertuiging en onderwijs daarbij worden beschermd.

De natuur en alles wat wij daaruit halen is aan de mensen in beheer gegeven. Dat betekent dat de mensen als rentmeesters goed moeten zorgen voor wat zij ter beschikking krijgen. Zo stimuleert de ChristenUnie maatregelen die gericht zijn op energiebesparing en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen. Het betekent ook dat de ChristenUnie efficiënt en effectief omgaat met gemeentegelden. De besteding daarvan moet dan ook goed worden verantwoord.

De ChristenUnie gelooft dat het leven is gegeven en dat er daarom goed voor moet worden gezorgd. Daarom zet de ChristenUnie zich ervoor in dat mensen veilig kunnen wonen en werken en zij zonder vrees de straat op kunnen gaan. Ook moeten de hulpdiensten zoals brandweer, politie en ambulance goed zijn georganiseerd. De ChristenUnie wil dat de gemeente actief bijdraagt aan het bestrijden van agressiviteit en geweld op straat.

Met deze uitgangspunten en steeds teruggrijpend op de Bijbel draagt de ChristenUnie bij aan het besturen en organiseren van de mooie stad Delft. Voor veel situaties bestaat niet direct een pasklaar antwoord. De ChristenUnie realiseert zich daarbij dat de politiek deze stad niet perfect zal maken. Vanuit dat besef en vanwege onze verantwoordelijkheid roept de ChristenUnie iedereen op een bijdrage te leveren aan het leven in deze stad. Op deze wijze en in afhankelijkheid van God mogen wij samen bouwen aan Delft.

Betrokken bestuur

De bestuursperiode van 2010 tot 2014 kenmerkt zich, net als de afgelopen periode, door een groeiende verantwoordelijkheid van gemeenten. De afgelopen jaren zijn allerlei taken gedecentraliseerd (overgedragen van het Rijk aan de gemeenten), bijvoorbeeld op het gebied van werk, bijstand, inburgering, zorg en welzijn. De gemeente wordt steeds meer gezien als de overheid waar het beleid begint en die zelfstandig taken uitvoert. Dat past bij de visie van de Christen Unie. De gemeente staat het dichtst bij de burger en voor die zaken die bij uitstek de burger betreffen is dit het beste niveau van uitvoering en verantwoording. Het Rijk dient daar dan ook voldoende middelen voor te geven. De gemeente is ook een dienstbare overheid en is er vanuit die visie op gericht zoveel mogelijk verantwoordelijkheden in de samenleving te laten of daar terug te leggen. De gemeente ondersteunt daarbij, faciliteert en stelt grenzen waar nodig.

De ChristenUnie vindt het vanuit de principes van goed bestuur daarom belangrijk dat het college:

- Betrouwbaar, zorgvuldig en transparant werkt
- De kwaliteit van de ambtelijke organisatie garandeert en controleert
- Helderheid biedt over de portefeuillevdeling tussen de wethouders: wie doet wat
- Zorgvuldig en transparant is bij de uitvoering van wettelijke procedures
- Goed leesbare, maar tevens goed gemotiveerde, brieven en beschikkingen verstuurt
- Duidelijkheid verschaft in (het nakomen van) afspraken
- Spreekuur houdt voor burgers
- Burgerparticipatie bevordert (bijvoorbeeld bij het ontwikkelen van ruimtelijke visie of verkeerscirculatieplannen)
- Zich positief kritisch opstelt bij regionale samenwerking o.a. in Haaglandenverband
- Een goed evenwicht hanteert tussen lokale en regionale belangen binnen een samenwerkingsverband
- De kostenontwikkeling binnen de ambtelijke organisatie kritisch be waakt en daarover tijdig en inzichtelijk rapporteert aan de gemeente(raad)

Veel van de bovenstaande principes van goed bestuur zijn in Delft in orde. De ontwikkelingen op deze punten blijft de ChristenUnie echter kritisch volgen en zij zet zich ervoor in dat het college deze principes toepast.

Met en voor de burger

De ChristenUnie vindt het belangrijk dat raadsleden met de burgers in contact komen en blijven. Luisteren naar de burgers is noodzakelijk om op de hoogte te zijn van wat er in de samenleving speelt en om de verantwoordelijkheid als vertegenwoordigers van die burgers waar te

maken. Dat is niet hetzelfde als individuele belangenbehartiging. Niet alles wat een burger wil, is immers haalbaar. De gemeenteraad en het college zijn er op gericht alle belangen mee te wegen, ook die van een minderheid. Het gemeentebestuur, zowel college als raad, licht het beleid toe en legt de gemaakte keuzes goed uit. Voorlichting aan de burgers is van belang voor de democratie in de lokale gemeenschap. De ChristenUnie hecht daarom aan goede en toegankelijke communicatie voor alle burgers.

Interactieve beleidsvorming en werkwijze van de Raad

Interactieve beleidsvorming betekent onder meer: laat de burgers vanaf het begin meepraten bij het formuleren van beleid. Dat vergroot de burgerparticipatie en het draagvlak onder de bevolking. Ook draagt de - vroege - inbreng van burgers bij aan de kwaliteit en de effectiviteit van het bestuur. Duidelijke kaders en randvoorwaarden hierbij zijn belangrijk en voorkomen dat er verwachtingen gewekt worden, die niet waar gemaakt kunnen worden. De eindafweging bij een besluit is overigens altijd de verantwoordelijkheid van de - democratisch gelegitimeerde - gemeenteraad.

De afgelopen vier jaar bleek het dualisme nog niet optimaal te functioneren maar is er wel vooruitgang geboekt, mede door een vakkundige griffie. De ChristenUnie blijft het ook belangrijk vinden dat het oppositionele geluid gehoord wordt.

Referendum

De ChristenUnie is om principiële en praktische redenen geen voorstander van het referendum. De gemeenteraad is immers door de burgers gekozen om vier jaar lang de gemeente te besturen; dáár worden alle belangen afgewogen en aan de hand daarvan wordt geprobeerd een evenwichtig beleid te formuleren. Daarom heeft de ge-

meenteraad altijd het laatste woord. Deze moet dan ook zijn verantwoordelijkheid durven nemen.

Digitale dienstverlening

Uitbreiding van de mogelijkheden voor digitale dienstverlening is vanzelfsprekend. Deze digitale dienstverlening mag echter het “papier” niet volledig vervangen: veel mensen zijn nog steeds afhankelijk van de papieren informatie. De ChristenUnie zet zich er daarom - nog steeds - voor in dat mensen niet afhankelijk worden van digitale communicatie en blijft aandacht vragen voor burgers die in een isolement terecht komen als zij niet (kunnen) deelnemen aan de digitalisering.

Veiligheid en hulpdiensten

Veiligheid is een basisbehoefte van mensen. De ChristenUnie vindt dit een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Het beleid is er op gericht om onveilige situaties te voorkomen. Het gaat om de sociale veiligheid in buurten en wijken, maar ook om de brandveiligheid van gebouwen. Goed toegeruste hulpdiensten zijn hierbij van groot belang. De ChristenUnie maakt zich sterk voor een meer integrale benadering van de lokale veiligheid. Het gaat om maatregelen op verschillende terreinen, zoals enerzijds de aanpak van veel voorkomende criminaliteit, overlast en horeca- en uitgaansproblematiek, anderzijds om het bevorderen van onder andere verkeers- en sociale veiligheid.

Voor ChristenUnie is de bereikbaarheid en beschikbaarheid van de politie van essentieel belang. Hoewel organisatie en beheer in regionaal verband zijn geregeld, moet de daadwerkelijke politiezorg concreet gestalte krijgen in wijken en buurten. De ChristenUnie staat ook voor een goede organisatie van brandweer en rampenbestrijding. Optimale samenwerking in de veiligheidsregio is nodig om de beschikbare financiële middelen zo goed mogelijk te benutten.

Met de ChristenUnie kiest u voor:

- Een lokaal veiligheidsplan dat is opgesteld door het college in samenwerking met inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen.
- Een politie die deelneemt aan het lokale zorgnetwerk om risico's te onderkennen en bij te dragen aan preventief handelen.
- Het handhaven van afgesproken regels. De politie kan niet overal aanwezig zijn en daarom is aanvullend gemeentelijk toezicht met voldoende mandaat nodig om de veiligheid in de openbare ruimte te bereiken.
- Tegengaan van afzetten van de weg voor feesten en evenementen zonder vergunning.
- Een brandweer die voldoet aan het landelijk vastgestelde basiszorgniveau (personeel, tijdsnormen, materieel, opleidingen, trainingen en oefeningen).
- Een actueel crisisbeheersplan.
- Vragen bij het Rijk en de zorgverzekeraars om voldoende geld voor ambulancezorg, zodat deze in staat wordt gesteld te voldoen aan de normtijden.
- Tegengaan van prostitutie, drugshandel, gokken en pornografische uitingen.
- Vermijden van godslastering, vloeken of kwetsend zijn.
- Bieden van ruimte aan ambtenaren die op levensbeschouwelijke gronden bepaalde taken niet kunnen uitoefenen.

Bloeiende samenleving

Samenleven in Delft

Burgers zijn er in veel soorten en maten. Voor ieder moet er plaats zijn om te wonen, te werken, te recreëren en gegeven gaven te ontwikkelen. De ChristenUnie herkent zich in een begrip als “sovereiniteit in eigen kring”. Daarom grijpt in de visie van de ChristenUnie de overheid alleen in als het nodig is. Zij waardeert en stimuleert het dat mensen de zorg voor elkaar zelf vormgeven. In het gezin, op verenigingen, in vrijwilligerswerk. De ChristenUnie voelt zich speciaal verbonden met de kwetsbaren in de samenleving. Beleid is er dan ook op gericht dat deze mensen tot hun recht komen en mee kunnen doen. De gemeente brengt verschillende bevolkingsgroepen met elkaar in contact en vergroot het wederzijdse begrip. Hiervoor wordt samengewerkt met particuliere instellingen en hulporganisaties. De jeugd verdient daarbij extra aandacht. Gemeentelijk beleid wordt getoetst op de toegankelijkheid voor minderheden. Daar horen ook Christenmigranten bij die nu minder in de belangstelling staan. In de afgelopen raadsperiode is met de totstandkoming van een aantal

grote themanota's de basis gelegd voor een duidelijk beleid ten aanzien van 'jongeren', 'vrijwilligers en mantelzorgers' en 'bewegen, spelen en sporten'. Dit beleid moet goed gaan landen in de Delftse samenleving en dient in de komende periode (beter) te worden uitgedragen.

De ChristenUnie ondersteunt het buurtbeleid en het werk van de Stichting Breed Welzijn Delft. Wel zijn er zorgen over (de eenzijdigheid van) het aanbod. Er dient meer samengewerkt te worden met andere organisaties die actief zijn op het gebied van welzijn. De ChristenUnie wijst daarbij graag op het werk van The Mall in de wijk Voorhof.

Jeugd, gezin en onderwijs

Het gezin is een samenleving in het klein. Als gezinnen goed functioneren straalt dat uit naar de samenleving. We leven in een tijd dat het aantal alternatieve samenlevings- en gezinsvormen toeneemt. Tegelijkertijd zien we met zorg dat veel relaties niet levensbestendig blijken te zijn. Hierdoor komt de veiligheid voor kinderen en jongeren om op te groeien, onder druk te staan. Daarbij komt dat familie, buurt en kerk een steeds kleiner wordende rol spelen en niet langer opvoedings-partners van de ouders zijn. De ChristenUnie zet zich daarom in voor het versterken van de kringen rond gezinnen. Daarnaast heeft de ChristenUnie ook aandacht voor de groeiende groep alleenstaanden.

De Centra voor Jeugd en Gezin kunnen ouders en kinderen ondersteunen bij het opvoeden en opgroeien. Door de komst van deze centra heeft de gemeente een belangrijk middel in huis om werk te maken van preventie, de zorglijnen kort te houden en adequaat op te treden bij (dreigende) ontsporingen tijdens de opvoeding van de jeugd. We zijn blij dat Delft –als eerste in de regio Haaglanden – gestart is met zeven centra voor Jeugd en Gezin, maar zullen ons ervoor

inzetten dat deze centra ook voldoende inhoud krijgen. Omdat een schooldiploma van groot belang is voor goede kansen in de maatschappij, moeten alle mogelijkheden benut worden om spijbelen en schooluitval tegen te gaan. De gemeente Delft dient de samenwerking tussen onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven blijvend te stimuleren (bijvoorbeeld door leerwerkplekken). Speciale aandacht verdienen jongeren uit milieus waar de schooluitval en jeugdwerkloosheid (en daaraan gekoppelde demotivatie van een deel van de jongeren) hoog zijn. Het zou mooi zijn als de gemeente als werkgever daarin het goede voorbeeld geeft.

Om jeugdbeleid te laten slagen dient een wethouder de regierol te gaan vervullen over de interventies van verschillende instanties. Op een visionaire en inhoudelijk betrokken wijze dienen de beleidsterreinen onderwijs, veiligheid, volksgezondheid en zorg op elkaar te worden afgestemd.

Zorg en Welzijn

Steeds meer verantwoordelijkheid wordt vanuit de AWBZ (het Rijk) neergelegd bij de gemeente. Het mag niet zo zijn dat daardoor kwetsbare mensen ineens buiten de boot vallen. Marktwerving en aanbestedingsprocessen leiden er vaak toe dat het er voor de cliënt niet duidelijker en makkelijker op wordt. Bij de Ragiotaxi is gebleken dat het lastig is om op basis van een aanbestedingstraject een goede vervoerder te vinden. De gemeente dient te bewaken dat de dienstverlening cliëntgericht en efficiënt wordt uitgevoerd.

De Wet Maatschappelijke Ondersteuning stelt de gemeente verantwoordelijk voor het totaal van voorzieningen dat burgers in staat stelt deel te nemen aan de maatschappij. Deze wet dient herkenbaar en toegankelijk te worden uitgevoerd. Het Startpunt Wonen, Zorg en Welzijn is bedoeld als een laagdrempelige manier om mensen en

diensten bij elkaar te brengen. Er zal goed gevolgd moeten worden of dit Startpunt naar behoefte gaat functioneren. Onderzocht moet worden of dit loket uitgebreid kan worden naar andere gebieden (zoals het zoeken van een huurwoning of het verkrijgen van een AWBZ-voorziening)

Veel zorg en ondersteuning wordt in de informele sfeer, in de kring van familie en bekenden, gegeven. Mantelzorg is van onmisbare waarde en valt nauwelijks in beleid te vatten. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat mantelzorgers veel ruimte en erkenning krijgen voor het (vele) werk dat ze doen en ook (tijdelijk) ontlast kunnen worden van hun (zware) taak.

Na de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning is nog duidelijker geworden dat een sterk georganiseerd vrijwilligerswerk – naast professionele zorg en ondersteuning - noodzakelijk is. In Delft zijn er diverse goedwerkende vrijwilligersorganisaties en ondersteuningdiensten die gerelateerd zijn aan de kerken¹. De ChristenUnie is blij dat de gemeente deze partners weet te vinden. Wel wordt gesignaleerd dat het steeds moeilijker is om vrijwilligers te vinden. De ChristenUnie zet zich in om vrijwilligerswerk te stimuleren – ook onder drukbezette, werkende, burgers, bijvoorbeeld op de manier van de stichting Present².

1 Zoals: Interkerkelijk stadsdiaconaat, RK stadsdiaconaat, Johanitter hulpverlening, Interkerkelijk Sociaal Fonds

2 Zie www.stichtingpresent.nl

Armoedebeleid

Het laatste college heeft veel werk gemaakt van het vormgeven van armoedebeleid. Dit beleid dient te worden voortgezet. Speciale aandacht dient uit te gaan naar kinderen en kwetsbare groepen (zoals ouderen en gehandicapten) die door beperkte financiële middelen extra problemen ondervinden om goed te participeren in de maatschappij. Voor deze groepen wordt - bijvoorbeeld via de bijzondere bijstand - voldoende geld vrijgemaakt.

In Delft is de voedselbank al jaren actief om de meest kwetsbare burgers (tijdelijk) te ondersteunen. De ChristenUnie staat achter de tweeledige doelstelling van de voedselbank: enerzijds armoedebestrijding en anderzijds het zoveel mogelijk voorkomen dat goed voedsel wordt weggegooid of vernietigd.

Sport en Cultuur

Sport is belangrijk voor een samenleving. Sport kan een gunstige invloed hebben op het gebied van gezondheid, integratie, gemeenschap en dergelijke. De nota Bewegen, Spelen en Sport (2009) heeft een goede basis gelegd voor de faciliterende rol die de gemeente heeft. We ondersteunen initiatieven die daarin worden genoemd, zoals de samenwerking tussen de brede school / naschoolse opvang en sportverenigingen.

Cultuur manifesteert zich op talloze manieren in onze samenleving en is van groot belang voor bijvoorbeeld de samenbinding in de stad en de profilering van de stad naar buiten. Delft herbergt daarnaast een groot aantal monumenten en beschermde stadsgezichten. Daar moeten we trots en zuinig op zijn. De ChristenUnie is wel kritisch op de grote hoeveelheid geld die gaan naar culturele instellingen en de festivals. Ook baart de bijbehorende en schijnbaar geaccepteerde geluidsoverlast ons zorgen. Daarom zullen we kritisch zijn bij de

beoordeling van subsidies voor evenementen.

Met de ChristenUnie kiest u voor:

- Aandacht voor álle migranten
- Toegankelijke (wat betreft plaats en openingstijden) Centra voor Jeugd en Gezin
- Handhaven en (bij gebleken resultaat) uitbreiden van subsidie aan jongerencentrum The Mall in Voorhof.
- Een effectieve aanpak van criminaliteit onder jongeren (ketenaanpak, lik-op-stukbeleid, relationele aanpak van jongeren in een risicogroep)
- Stimuleren van relatie- en huwelijks cursussen
- Vormgeven van laagdrempelige opvoedingsondersteuning
- Respijtzorg en andere vormen van ondersteuning aan mantelzorgers, bijvoorbeeld via huishoudelijke ondersteuning³
- Totstandkoming van een structureel overleg met diverse zorgaanbieders en ondersteuningsorganisaties in Delft, ook als deze niet uit gemeentelijke gelden worden gefinancierd
- Oproepen en stimuleren van burgers om actief aan vrijwilligerswerk te doen.
- Creatieve oplossingen om het voor mensen met een uitkering mogelijk te maken om relevant vrijwilligerswerk te doen met behoud van hun uitkering.
- Overheveling van ondersteuning uit de AWBZ naar de gemeente zorgvuldig volgen met aandacht voor groepen die buiten de boot dreigen te vallen (bijv. chronisch psychiatrische patiënten)

³ Als ouderen of gehandicapten met een gezonde partner of huisgenoot huishoudelijke hulp aanvragen, krijgen ze dit vaak niet toegewezen, omdat de gezonde partner geacht wordt dit te doen.

Met de ChristenUnie kiest u voor:

- Structureel overleg met de voedselbank, de kerken (diaconieën) en instanties (bijv. het Interkerkelijk Sociaal Fonds) om te kunnen signaleren wanneer gemeentebeleid onvoldoende effectief is.
- Voorkomen en verminderen van verslavingen als drugs, gokken, alcohol en tabak wordt door gemeentebeleid gestimuleerd. Extra aandacht voor de problematiek van jongeren en alcohol.

De dienstbare economie

Visie op economie

Werk is meer dan een middel om in de eigen behoeften te voorzien. Door werk kunnen mensen hun talenten inzetten voor de samenleving. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat iedereen zo veel mogelijk de gelegenheid krijgt om mee te werken, ook mensen met een beperking. Voor de ChristenUnie is de definitie van werk breder dan die van betaalde arbeid. Werken betreft iedereen die zich dienstbaar maakt aan de samenleving. Daarbij hoort ook het begrip rentmeesterschap. Dit betekent het verantwoord beheren van de beschikbare middelen en het creëren van goede omstandigheden voor de mensen die bij het werk betrokken zijn. Het betekent verder een duurzame omgang met de natuur en het milieu.

Delft en de economische crisis

Als gevolg van de economische crisis stijgt de werkloosheid onder Delftenaren. Helaas is er in de afgelopen jaren ook veel werkgelegenheid uit Delft verdwenen. Om de werkgelegenheid in Delft te

verbeteren is het belangrijk dat er goede faciliteiten zijn voor bedrijven. Te denken valt dan aan het realiseren van goede openbaarvervoersverbindingen met bedrijventerreinen en voortzetting van het ondernemersloket bij de gemeente. De gemeente blijft meewerken aan het vinden van adequate huisvesting voor startende bedrijven. Ook de zogenaamde incubators als YESDelft die beginnende bedrijven ondersteunen bij de start worden gesteund. Om de werkgelegenheid verder te stimuleren investeert de gemeente in energiebesparende maatregelen of het opknappen van scholen. Er moet een helder plan komen van de gemeente voor het bestrijden van de gevolgen van de crisis voor Delft. Hierin moet vooral ook aandacht worden besteed aan het behouden van de bestaande werkgelegenheid.

Werkloosheid en inkomensondersteuning

De economische crisis raakt degenen die werkloos worden hard. Voor mensen met een inkomen op het sociale minimum bestaan veel inkomensondersteunende voorzieningen. De ChristenUnie pleit ervoor dat de gemeente ruimhartig is bij het verlenen van bijzondere bijstand en kwijtschelding van lokale belastingen aan hen die niet kunnen werken. De gemeente zorgt voor goede zichtbaarheid van de voorzieningen (zoals bijzondere bijstand) en maakt zo mogelijk een koppeling tussen de verschillende gemeentelijke regelingen zodat de beschikbare middelen bij de mensen komen die dat nodig hebben. De ChristenUnie vraagt aandacht voor de preventie van schulden. De gemeente voorziet hierin door gerichte budgetvoorlichting. Mensen die misbruik maken van de voorzieningen voor de sociale minima worden gestraft.

Aantrekkelijke binnenstad

De gemeente zorgt voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor winkels en horeca zodat er in Delft een hoogwaardig voorzieningen-niveau te vinden is. Hierbij is een goede bereikbaarheid van de winkels en de binnenstad nodig. Voor de bevoorrading van winkels hanteert de gemeente ruime venstertijden, tenzij er teveel hinder ontstaat voor het winkelend publiek of omwonenden. De gemeente werkt samen met winkeliersvereniging(en) om het voorzieningenniveau te verbeteren. Voor de aantrekkelijkheid van de binnenstad moeten de toeristische attracties van goede kwaliteit zijn en de toeristen goed hun weg weten te vinden. De ontwikkeling van nieuw cultureel aanbod wordt getoetst aan het reeds beschikbare aanbod.

Op zondag dienen de winkels gesloten blijven om uit te rusten van het werk. De praktijk is echter anders: door de toerismebepaling mogen winkels in toeristische gebieden op een vastgesteld aantal zondagen de deuren openen. In Delft wordt misbruik gemaakt van deze bepaling door ook gebieden buiten het centrum als toeristisch aan te wijzen, terwijl dit niet realistisch is. De ChristenUnie zet zich ervoor in dit misbruik te stoppen.

Infrastructuur

De gemeente zorgt voor adequaat onderhoud aan en tijdige vernieuwing van de wegen, rioleringen en kabels die in beheer zijn bij de gemeente. Infrastructuur voor nutsvoorzieningen zoals energie, water en riolering, blijft in overheidshanden. Als nutsvoorzieningen toch zijn geprivatiseerd, garandeert de gemeente blijvende aansluiting voor iedere gebruiker.

Met de ChristenUnie kiest u voor:

- Bevorderen van het aanbieden van stageplaatsen door bedrijven aan studenten MBO, HBO en WO. De gemeente geeft daarin zelf het goede voorbeeld.
- Samen met het Werkplein/UWV bevorderen dat bedrijven werkplekken aanbieden voor mensen met een beperking. Ook hierin geeft de gemeente het goede voorbeeld.
- Geld vrijmaken voor omscholing.
- Ondersteunen van de sociale werkplaats.
- Samen met ondernemers ontwikkelen van de sterke kanten van Delft en om kansen te grijpen aan te sluiten bij het arbeidsaanbod.
- Zoveel mogelijk verminderen van de administratieve lasten voor ondernemers.
- Goede afspraken over het voorkomen van overlast door horecabezoekers, bij het verlenen van vergunningen aan horecagelegenheden.
- Het inrichten van bedrijventerreinen zodanig dat bedrijven elkaar kunnen versterken en door samenwerking milieubesparingen kunnen realiseren.
- Een collectieve rustdag
- Beperken van toeristische gebieden tot de binnenstad

Duurzame leefomgeving en bestuur

De ChristenUnie staat, waar nodig in overleg met omliggende gemeenten, voor een totaalvisie voor samenhangend ruimtelijk beleid.

Deze visie:

- Gaat uit van een actueel inzicht in de woningbehoeften;
- gaat in op de gevolgen van de vergrijzing;
- houdt rekening met het groeiende aantal studenten in Delft;
- houdt rekening met de behoefte van (grote) gezinnen;
- let op de gevolgen van de herstructurering van wijken (behoud van het karakter);
- beschermt het historische stadsgezicht en stimuleert het onderhoud en hergebruik van monumentale panden;
- stimuleert het meervoudige ruimtegebruik (parkeren, wonen boven winkels) en duurzaam bouwen.

Wijkaanpak

De ChristenUnie is voorstander van de wijkaanpak met wijkprogramma's en -verslagen. Dat werkt goed en de leefbaarheid is erdoor vergroot. Toch moeten, om meer draagvlak te bereiken, meer bewoners uit een wijk of buurt erbij worden betrokken.

Milieu

De ChristenUnie wil dat Delft zich doelen stelt voor duurzaamheid. De gemeentelijke klimaatdoelstellingen worden gesteund (15% CO₂ reductie in 2012, 50% in 2030 ten opzichte van 1990 en 5% hernieuwbare energie in 2012 en 25% in 2030). Daarnaast gaat het ook om duurzaam gebruik van materialen, mobiliteit en het inspelen op klimaatverandering. De ChristenUnie wil dat de gemeente een strategie ontwikkelt om de doelstellingen voor duurzaamheid op deze vlakken te bereiken en door te laten werken in het gemeentelijke beleid. De gemeente stelt daarom afrekenbare duurzaamheidsdoelen, niet alleen voor energie, maar ook voor materialen, mobiliteit en het inspelen op klimaatverandering en vertaalt die in concrete ambities voor gebieden waar herstructurering of nieuwbouw plaatsvindt, zoals de Spoorzone. Er dient sterk gestuurd te worden op het daadwerkelijk behalen van deze resultaten.

In dit kader wil de ChristenUnie dat het project warmtebedrijf Delft meteen gekoppeld wordt aan echt duurzame bronnen, zoals aan geothermie, waarbij aangesloten kan worden bij de plannen van de TU. Daarnaast moet bij nieuwbouw of herstructurering nu al duurzaam worden ingespeeld op een toenemende vraag naar koude vanwege de klimaatverandering. Voor de ondergrond wordt beleid ontwikkeld op het gebied van koude-/warmteopslag. De ChristenUnie streeft naar convenanten op het gebied van verduurzaming van de Delftse samenleving met bijvoorbeeld woningcorporaties, projectontwikkelaars, be-

drijven- en winkeliersverenigingen. Ook geeft de gemeente het goede voorbeeld door bijvoorbeeld bij de aanschaf van nieuwe auto's te selecteren op minimale milieubelasting; mogelijk zijn dit elektrische auto's. Voor deze auto's zijn laadpunten nodig en de gemeente werkt mee aan de realisering hiervan. Verder wordt in overleg met omliggende gemeenten gezocht naar locaties voor het winnen van duurzame energie. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld en stimuleert de inwoners gebruik te maken van duurzame energiebronnen in plaats van fossiele brandstoffen. Het zoeken naar innovatieve oplossingen die mens en milieu ten goede komen, gebeurt in samenwerking met bedrijven, burgers en de Technische Universiteit Delft.

Verkeer en vervoer: bereikbaarheid

De ChristenUnie staat voor een goede bereikbaarheid van de hele stad. De voorzieningen zijn afgestemd op eisen van verkeersveiligheid, leefbaarheid, milieu, een verantwoorde afweging van kosten en baten en eisen vanuit de specifieke functies van gebieden. Bereikbaarheid omvat méér dan bereikbaarheid per auto. De ChristenUnie geeft daarom fiets en benenwagen prioriteit, daarna collectief (openbaar) vervoer en tenslotte eigen gemotoriseerd vervoer (auto, bromfiets). Om de bereikbaarheid te vergroten krijgt ketenmobiliteit meer aandacht en de OV-fiets speelt hierbij een grote rol. Ook wordt rekening gehouden met de specifieke belangen van alle leeftijdsgroepen en personen met een handicap.

Parkeerbeleid, in het stadscentrum en in de woonwijken, is belangrijk voor de regulering van rijdend en stilstaand autoverkeer en verdient permanente aandacht. Daarbij wordt rekening gehouden met de wensen van bewoners en andere belanghebbenden.

Spoorzone en Sebastiaanbrug

De ChristenUnie ondersteunt de plannen voor de Spoorzone en de Sebastiaansbrug. Bij de voorbereiding en voortgang van deze projecten moeten verkeers- en vervoersaspecten voldoende aandacht krijgen. Bij de vernieuwing van de Sebastiaansbrug en de aanleg van een tramverbinding met de TU-wijk, moet het fietsverkeer zo weinig mogelijk hinder ondervinden en een vlotte bereikbaarheid van de TU-wijk per openbaar vervoer moet verzekerd zijn. Onderzocht wordt, hoe tijdens de werkzaamheden het autoverkeer kan worden beperkt door bij belangrijke invalswegen van Delft (tijdelijke) transferia aan te leggen met openbaar vervoer. Burgers en bedrijven moeten goed worden geïnformeerd over afwijkende verkeerssituaties tijdens de werkzaamheden (huis-aan-huisbladen in Delft en omgeving en een duidelijke bewegwijzering). Verder ziet de ChristenUnie scherp toe op het halen van de planning en het binnen het budget blijven van de uitvoering.

Openbaar vervoer

De ChristenUnie staat voor adequate en betrouwbare dienstverlening door het openbaar vervoer. De gemeente moet daarom maximaal betrokken zijn bij de besluitvorming in het Stadsgebied Haaglanden en de Stadsregio Rotterdam, over openbaarvervoervoorzieningen in en rondom Delft. Er wordt hierbij rekening gehouden met de financiële gevolgen en de kwaliteitskenmerken die reizigers aanspreken (frequentie, reisduur, aantal overstappen, betrouwbaarheid, informatie).

In de visie van de ChristenUnie worden alle woonwijken goed ontsloten door openbaar vervoer, met vlotte, overstaploze verbindingen naar Station Delft en het stadscentrum. Dienstregeelingen worden daarom verbeterd, door een optimale afstemming van lijnen en aansluitingen

bij overstappen. Van het Stadsgewest Haaglanden wordt verwacht dat de vertraging in de realisatie van de tramverbinding met de TU-wijk leidt tot het op peil brengen van de huidige buslijnen tussen Station en TU-wijk. De Harnaschpolder krijgt een verbinding met openbaar vervoer (bijvoorbeeld door op een bestaande lijn te worden aangesloten). Belangrijke aandachtspunten zijn het handhaven van openbaar vervoer voor de omgeving van de Ruys de Beerenbrouckstraat en de busfrequentie naar /van het ziekenhuis.

Met de ChristenUnie kiest u voor:

- Bevorderen van de verkoop van fairfood door de voorbeeld functie van de gemeentelijke organisatie en door bewustwording.
- De aanpak van het binnenklimaat van scholen door het Frisse-scholenproject ook te benutten voor energiebesparing.
- Duurzaamheidsvoorwaarden stellen aan de inzet van gelden voor stedelijke vernieuwing (ISV) of voor herstructurering van bedrijfsterreinen
- Het organiseren van discussieavonden in wijk of buurt. Bewoners kunnen daar knelpunten en ideeën aandragen, de gemeente kan haar plannen uiteenzetten.
- Meer vaste, openbare toiletten in de binnenstad.
- Richtlijnen voor graffiti. Graffiti is een uitingsvorm van creativiteit, maar het kan ook negatieve gevoelens (onveiligheid) bij anderen oproepen. Met het graffiti-beleid stelt de gemeente dan ook een 'etiquette' op die het kader vormt voor wat wel en wat niet kan. De uitbreiding van legale graffitiplaatsen staat of

valt met de aanwezigheid van deze etiquette.

- Het handhaven van de afvalinzameling op minimaal het huidige niveau. Waar mogelijk gaan meer afvalcontainers 'ondergronds'.
- Blijvende aandacht voor zwerfafval op straat. Overtredingen worden aangepakt. Toezichthouders moeten bevoegdheid krijgen hiertegen op te treden.
- Het voortzetten van het beleid voor de natuurgebieden in en rond Delft (ecologische hoofdstructuur). Goed onderhoud van het groen, mogelijk verzorgd door de bewoners zelf, is uitgangspunt van het beleid.
- Stimuleren van het zoeken naar andere mogelijkheden voor afvoer van hemelwater naar onder andere oppervlaktewater. Bij nieuwbouw en waar mogelijk worden vergelijkbare oplossingen gekozen.
- Streven naar intensieve benutting van vaarwegen voor het vervoer van personen en goederen. Vervoer over water wordt ingezet als een alternatief voor het autogebruik tijdens de werkzaamheden aan Spoorzone en Sebastiaansbrug.

Wat betreft de fiets:

- Regelmatig toetsen van de kwaliteit van de fietsvoorzieningen.
- Het realiseren van veilige, vlotte en aantrekkelijke fietsroutes
- Voldoende (bewaakte) stallingmogelijkheden en goede bewegwijzering.
- Voorrang voor fietsers op rotondes binnen de bebouwde kom.
- Actief meewerken aan het realiseren van verkeerslessen op de scholen en bij instellingen.

Financieel beheer

In onze samenleving lijkt het vaak alsof alles draait om geld. Hoewel de begroting van een gemeente vol cijfers staat, gaat het uiteindelijk niet om die cijfers maar om het verhaal achter de cijfers. Het gaat om het beleid en de gevolgen daarvan voor de samenleving en de burgers.

Om beleid daadwerkelijk uit te voeren, zijn voldoende financiële middelen nodig. De gemeente verkrijgt deze middelen van het Rijk of via eigen belastingheffing. In alle gevallen gaat het om geld van de burger. Elke euro telt. Transparant, gezond en verantwoord financieel beleid is voor de ChristenUnie het uitgangspunt.

In de jaarlijkse gemeentebegroting komen alle voornemens met bijbehorende kosten samen. Dan worden de keuzes gemaakt voor de daadwerkelijke besteding van het belastinggeld van de burger. De ChristenUnie pleit voor een terughoudende inzet van het recht om lokale belastingen te heffen. Het gaat in hoofdzaak om een evenwicht

tussen de voorzieningen voor de burgers en de te heffen belasting én draagkracht van de inwoners.

De ChristenUnie hanteert hierbij de volgende uitgangspunten:

- Structureel sluitende begroting en actieve sturing op beleid en geld
- Duidelijkheid verschaffen over gemaakte keuzes en begroten en verantwoorden op basis van heldere normen
- Bij begroting en jaarrekening ruime aandacht schenken aan de risicoparagraaf en daarin aan verschillende scenario's.
- Alleen aanvaardbare buffers voor risico's (niet 'oppotten')
- Voortdurend aandacht voor de vraag of gelden doelmatig en rechtmatig zijn besteed
- Transparante afspraken over beleidsmatige wijzigingen én de financiële consequenties daarvan
- Kritische evaluatie van lopende uitgaven (wel of niet continueren)
- Voldoende middelen om beheer van gebouwen, riolering, openbare ruimte, speelplaatsen en groen op het door de gemeenteraad bepaalde niveau uit te voeren
- Kwijtschelding van belastingen voor burgers die niet kunnen werken of van een laag inkomen moeten rondkomen
- Regelmatig (en zeker bij aanvang van een nieuwe raads- en collegeperiode) de financiële beleidsuitgangspunten herijken en vaststellen.

Beperking lokale belastingdruk

Bij vaststelling van lokale tarieven wordt gekeken naar de totale gemeentelijke lasten voor de burger. Deze integrale benadering is bovendien nodig, omdat bij bepaalde takenkostendekkendheid uitgangspunt is, zoals bij leges of afvalstoffen- en rioolheffing. IJkpunt

voor de lokale lastendruk voor de burger is het totaal van OZB, afvalstoffenheffing, reinigings- en rioolrechten en andere algemene heffingen. De ChristenUnie wil uitsluitend meer verhoging van de OZB dan de inflatienorm, indien voldaan wordt aan strikte voorwaarden, zoals het bestaan van een structureel tekort en ontoereikende risicobuffers. De ChristenUnie betreft in deze afweging ook het eventueel schrappen van taken of plannen en de kostendekkendheid van andere tarieven voor concrete producten/diensten. De tarieven van de OZB mogen geen sluitpost van de begroting vormen waarmee naar believen tekorten kunnen worden gedekt. De correctie van OZB-tarieven voor de waardestijging van onroerend goed dient bovendien te gelden voor burgers én bedrijven.

Verantwoording

Het college legt verantwoording af over de financiën aan burgers en gemeenteraad. Hierbij is de jaarlijkse cyclus van meerjarenbegroting, tussentijdse rapportages en jaarrekening met accountantsverklaring onmisbaar. Voordat grote projecten worden goedgekeurd zijn eerst de financiële haalbaarheid en de financiële gevolgen voor de burger, ook op de langere termijn, onderzocht. De ChristenUnie vindt het hierbij belangrijk dat heldere en meetbare doelstellingen worden geformuleerd volgens de SMART principes.

Subsidies

Financiële ondersteuning van maatschappelijke activiteiten is een hulpmiddel om de samenleving tot bloei te laten komen. Het subsidiebeleid van de gemeente is vastgelegd in een lokale verordening en is erop gericht particuliere activiteiten te ondersteunen.

Naast de regels uit de Algemene wet bestuursrecht die op de subsidieverlening van toepassing zijn, geldt voor het subsidiebeleid:

- De gemeente past het principe toe dat voor elke door de subsidievrager zelf opgebrachte Euro een zeker percentage subsidie wordt verstrekt; zo stimuleert de gemeente de eigen fondswerving door de subsidievrager.
- Subsidies worden alleen verstrekt aan verenigingen of instellingen die aantoonbare betekenis hebben voor de samenleving en waarvan de te subsidiëren activiteiten gericht zijn op de plaatselijke bevolking.
- Deze activiteiten zijn voor iedereen toegankelijk en zijn niet in strijd met Christelijke normen en waarden, met het recht of met de goede zeden.
- Er vindt controle plaats of de subsidie ook besteed is aan het afgesproken doel. Outputfinanciering, waarbij met de te subsidiëren vereniging of instelling productafspraken worden gemaakt, is daarvoor een geschikt instrument.

Treasurystatuut

In het najaar van 2008 heeft de wereld gemerkt dat banken kunnen omvallen met alle financiële gevolgen van dien. Omdat gemeenten met publieke middelen omgaan, moet het treasurystatuut (wat elke gemeente heeft om de uitgangspunten voor financieel beheer vast te leggen) goed op orde zijn. In ieder geval moet duidelijk en solide beleid worden ontwikkeld over het uitzetten van tijdelijk 'overtollige' middelen, spaargelden en beleggingen. Dit betekent concreet voor de ChristenUnie:

- Geld verantwoord uitzetten bij de Bank Nederlandse Gemeenten, de Waterschapsbank of het Rijk
- Betrouwbaarheid en kredietwaardigheid verkiezen boven een hogere rente
- Voortdurend de betrouwbaarheid en kredietwaardigheid volgen van partijen waar geld is uitgezet

Verkiezingskandidaten

- 1 Joëlle Gooijer (33): *"Ik wil me inzetten voor een bloeiende samenleving waarin alle mensen de ruimte hebben om hun talenten te benutten en om te zien naar elkaar."*
- 2 Jabco Vreugdenhil (28): *"Wij hopen na de verkiezingen met meer mensen in de raad te komen zodat we ons geluid nog krachtiger kunnen laten horen."*
- 3 Wim van Baalen (28): *"Delft is een echte cultuurstad, maar toch moet er met meer zorg gekeken worden waaraan cultuurgeld uiteindelijk besteed wordt."*
- 4 Robert Heij (22): *"De bereikbaarheid van Delft is belangrijk. Daar hoort goed openbaarvervoer bij. Wij willen meer bussen naar het ziekenhuis en voldoende bussen naar de Harnaschpolder, en de TUDelft."*
- 5 David Koerts (41): *"Vrijwilligers en mantelzorgers zijn het cement van de samenleving en verdienen daarom de steun van de gemeente Delft."*

ChristenUnie

Verkiezingsprogramma 2010 - 2014